

Recreation department from the students' perspective: A SWOT analysis

Öğrencilerin perspektifinden rekreasyon bölümü: Bir SWOT analizi

Tebessüm Ayyıldız Durhan¹
Serkan Kurtipek²
Nuri Berk Güngör³

Abstract

The aim of this study is to determine the strengths, weaknesses, threats and opportunities of the recreation department from the students' perspective. In the research prepared with qualitative method, case study design was used. The study group of the study consists of 36 students studying at the recreation department of the sports sciences faculty in a state university in Ankara in 2021. In the research, semi-structured interview form was used as data collection tool and descriptive analysis technique was used in the analysis of the obtained data. Accordingly, the data were collected under 4 themes and 19 categories. As a result, it is seen that most of the participants stated the increase in the need for recreational activities (f = 17) as the strength of the department, and the insufficient recognition of the recreation concept and its section (f = 28) as the weaknesses of the department. While the participants also consider the diversity of job opportunities (f = 14) as an opportunity for the recreation department, it can be stated that they perceive the high number of departments and graduates (f = 25) as a threat to the department.

Keywords: Student, Recreation department, SWOT analysis.

[\(Extended English summary is at the end of this document\)](#)

Özet

Bu çalışmanın amacı öğrencilerin bakış açısıyla rekreasyon bölümünün güçlü yönlerinin, zayıf yönlerinin, tehditlerinin ve fırsatlarının belirlenmesidir. Nitel yöntemle hazırlanan araştırmada, durum çalışması deseninden yararlanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2021 yılında Ankara ilinde bir devlet üniversitesinde spor bilimleri fakültesine bağlı rekreasyon bölümünde öğrenim gören toplam 36 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmış ve elde edilen verilerin analizinde betimsel analiz tekniği uygulanmıştır. Bu doğrultuda veriler 4 tema 19 kategori altında toplanmıştır. Sonuç olarak, katılımcıların büyük bir kısmının rekreatif faaliyetlere duyulan ihtiyacın artmasını (f=17) bölümün güçlü yönü olarak değerlendirirken, rekreasyon kavramının ve bölümünün yeterince tanınmamasını (f=28) ise bölümün zayıf yönleri olarak belirttikleri görülmektedir. Katılımcılar ayrıca iş imkanının çeşitliliğini (f=14) rekreasyon bölümü için fırsat olarak değerlendirirken, bölüm sayısının fazla olması ve çok sayıda mezun vermesini (f = 25) ise bölüm için tehdit olarak algıladıkları ifade edilebilir.

Anahtar Kelimeler: Öğrenci, Rekreasyon bölümü, SWOT analizi.

¹ Dr., Gazi University, Sports Science Faculty, Recreation Department, tebessum@gazi.edu.tr

Orcid ID: [0000-0003-2747-6933](https://orcid.org/0000-0003-2747-6933)

² Assoc. Prof. Dr., Gazi University, Sports Science Faculty, Department of Sport Management, serkankurtipek@gazi.edu.tr

Orcid ID: [0000-0002-4791-9482](https://orcid.org/0000-0002-4791-9482)

³ Assoc. Prof. Dr., Karamanoğlu Mehmet Bey University, Sports Science Faculty, Physical Education and Sports Teaching, berkgungor@kmu.edu.tr Orcid ID: [0000-0002-6579-9146](https://orcid.org/0000-0002-6579-9146)

Giriş

Küresel yaşam koşulları göz önüne alındığında bireyler zorunluluklardan arta kalan boş zaman dilimlerinde, uzaklaşma, dinlenme, eğlenme, gezi, sağlık, sosyalleşme, heyecan hissetme, farklı deneyimler yaşama gibi pek çok amaçla, ev ortamında ya da ev dışında vakit geçirme ihtiyacı duymaktadır. Bu ihtiyaçtan yola çıkılarak gerçekleştirilen etkinlikler; katılanların gönüllü olarak dahil oldukları, özgür seçim yaptıkları, belirli oranda tatmin duygusu yaşadıkları, kendilerini ifade edebildikleri ve sosyalleşebildikleri pek çok farklı yaşantıyı içeren faaliyetlerdir. Boş zamanlarda yapılan bu etkinliklere rekreasyon adı verilmektedir. Rekreasyon kavramı aynı zamanda turizm, sağlık, sanat ve spor gibi alanlarla ilişkili olan multidisipliner bir yaklaşımı içermektedir. Ülkemizde rekreasyon uygulamalarının planlanması, düzenlenmesi ve yönetilmesi aşamalarında aktif rol oynayan insan kaynağının sağlanmasında, rekreasyon bölümleri ön plana çıkmaktadır.

Yurt dışında önemi nispeten daha iyi anlaşılmış olan rekreasyon kavramı; özellikle Amerika'daki örnekleri incelendiğinde 1920'lere dayanan bir geçmişe sahiptir. Rekreasyon ve rekreasyon eğitiminin Türkiye'deki gelişimi geç olmakla birlikte son yıllarda gözle görünür bir şekilde artmıştır (Kızanlıkl, 2014). Türkiye'deki rekreasyon bölümlerinin gelişimi incelendiğinde 1990'ların sonunda resmi adımların atılmaya başlandığı görülmektedir. Toplumla rekreasyon kavramını aşlamak ve rekreasyon eğitimcileri yetiştirmek amacıyla Türkiye'de rekreasyon eğitimi ilk olarak Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında verilmeye başlanmıştır. Üniversitelerarası Kurulun 3 Temmuz 1998 tarihinde Muğla Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu bünyesinde Rekreasyon Bölümü açılmasına yönelik Yüksek Eğitim Kurulu Başkanlığına görüş bildirilmesine karar verilmiştir. Bu görüş çerçevesinde Yükseköğretim Kurumunun 12.04.2000 tarihli toplantısında alınan kararla 2547 Sayılı Kanununun 2880 Sayılı kanunla değişik 7/d-2, 7/4 maddeleri uyarınca Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokullarında rekreasyon programlarının açılmasına ilişkin karar alınmıştır (Zorba, 2008: 55). İlk rekreasyon bölümleri ilgili karar doğrultusunda 2000 yılında açılmıştır (Zorba ve diğ., 2013). Diğer yandan, 13 Kasım 2009 tarihinde 27405 sayılı Resmi Gazete'de yürürlüğe giren Milli Eğitim Bakanlığı'nın 28 Nisan 2009 tarih ve 25377 sayılı yazısı ile rekreasyon programlarının Turizm Fakülteleri bünyesinde de yürütülmeye başlanmıştır. Bu karar doğrultusunda ilk olarak Gazi Üniversitesi Turizm Fakültesi Rekreasyon Yönetimi bölümü 2010 yılında öğrenci almaya başlamıştır (Özdemir Akgül ve Güneş, 2019). Yükseköğretim Kurulu'nun 2021 verilerine göre ülkemizde spor bilimleri fakülteleri ve beden eğitimi ve spor yüksekokullarında 70'ten fazla rekreasyon bölümü bulunmaktadır. Yine turizm fakülteleri bünyesinde açılan rekreasyon yönetimi bölümlerinin 40'tan fazla olduğunu söylemek mümkündür (yok.gov.tr).

Öğrencilerin kariyer planlamasında, istihdam kaygılarının giderilmesinde, donanımlı ve topluma faydalı bireyler olmalarında mezun oldukları bölüm ve almış oldukları eğitim son derece önemlidir. Bu doğrultuda rekreasyon bölümüne ilişkin güçlü yönlerin, zayıf yönlerin, fırsatların ve tehditlerin öğrencilerin bakış açısıyla belirlenmesinin gerek eğitimciler, gerek öğrenciler, gerek yöneticiler için bölümün genel yapısını anlamada faydalı olacağı düşünülmektedir. Dolayısıyla bu çalışmada öğrencilerin bakış açısıyla rekreasyon bölümüne yönelik güçlü yönlerin, zayıf yönlerin, fırsatların, tehditlerin ortaya konulması ve elde edilen bulgular ışığında ilgili alana gelecek planlaması ile ilgili katkı sunması amaçlanmıştır.

Meteryal ve Metot

Bu çalışmada, üniversitelerin spor bilimleri fakültelerine bağlı rekreasyon bölümünde öğrenim gören öğrencilerin bölümlerine yönelik düşüncelerinin SWOT analizi yaklaşımıyla incelenmesi amaçlanmıştır. Çalışmada, ayrıntılı bir şekilde bilgi sağlamak (Yıldırım ve Şimşek, 2011) adına nitel araştırma yaklaşımı tercih edilmiştir. Araştırmanın amacı kapsamında kullanılan çalışma deseni ise, birden fazla özel durumu derinlemesine incelemeye fırsat sunan iç içe geçmiş durum çalışması modelidir (Creswell, 2013).

Durum çalışması bir durumda veya bir olayın derinlemesine incelenmesinde verilerin sistematik bir şekilde toplanarak gerçek ortamda neler olduğuna bakılan yöntemdir (Subaşı ve Okumuş, 2017). Araştırmanın çalışma grubunu 2020-2021 güz döneminde Ankara ilinde bir devlet üniversitesinde,

spor bilimleri fakültesinin rekreasyon bölümünde öğrenimlerini sürdüren 1., 2., 3. ve 4. sınıflarda 9'ar öğrenci olmak üzere toplam 36 katılımcı oluşturmaktadır. Çalışma grubu, araştırmanın amacına yönelik bilgi açısından zengin durumların seçilmesine ve derinlemesine bir araştırma yapılmasına olanak tanıyan (Büyüköztürk ve diğerleri, 2009) amaçlı örneklem yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemiyle araştırmaya dahil edilmiştir.

Araştırmada, Bogdan ve Biklen (2003) tarafından önerilen ve katılımcıların bir konu üzerinde düşüncelerini özgür bir şekilde ifade etmelerini sağlayan “yarı yapılandırılmış görüşme” formu ile veriler toplanmıştır. Elde edilen verilerin analiz edilmesinde betimsel analiz tekniğinden yararlanılmıştır. Araştırmanın geçerliğini sağlamak için, “elde edilen verilerin detaylı olarak raporlaştırılmasına ve araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığını ifade etmesine” (Yıldırım ve Şimşek, 2011) özen gösterilmiştir. Bu doğrultuda, katılımcılardan toplanan verilerin analiz süreçleri ve yapılan kodlamaların kategori ve temalarla nasıl ilişkilendirildiği çalışma grubu görüşleri ile okuyucuya sunulmuştur.

Çalışmada oluşturulan kategorileri en iyi temsil ettiği düşünülen ifadelerden örnekler belirlenerek bulgular bölümünde yer verilmiştir. Çalışmanın güvenilirliğini sağlamak amacıyla verilerin analizi neticesinde elde edilen kategorilerin ulaşılan temaları temsil etme durumunu tespit etmek amacıyla üç (3) alan uzmanı verileri analiz etmiş; elde edilen kodlamalar ve bu kodlamaların temsil ettiği kategoriler tekrar karşılaştırılmıştır (Yılmaz ve Güven, 2015). Bunun yanı sıra, toplam 3 alan uzmanından geri gelen dönütler kapsamında uzmanlar arasındaki tutarlılık sağlanarak ölçme aracının güvenilirliği belirlenmiştir.

Bulgular

Bu bölümde, öğrencilerin bakış açıları ile rekreasyon bölümünün güçlü ve zayıf yönlerine ilişkin ifadeler ile birlikte rekreasyon bölümüne ait fırsatlar ve tehditler hakkında görüşler yer almaktadır.

Tablo 1. Rekreasyon Bölümünün Güçlü Yönlerine Yönelik Kategoriler ve Örnek İfadeler

Cevap kategorileri	Örnek ifadeler
Rekreatif faaliyetlere duyulan ihtiyacın artması	f=17 “...sadece ülkemizde değil dünyada da rekreatif faaliyetlere duyulan ihtiyaç artmaktadır.” (K12).
İstihdam olanaklarının artması	f=10 “bu bölümden mezun olduğumuzda iş kaygısı yaşamıyoruz çünkü istihdam olanakları oldukça fazla.....” (K3).
Rekreasyonun her yaş ve branşa uygun olması	f=6 “üç yaşından 93 yaşına kadar istediği branşlarda bu faaliyetleri yürütebilir” (K17).
Multidisiplinler olması	f=6 “...bu yüzden spor, sanat, turizm gibi birçok alanla ilişkilidir” (K1).
Spor tesisleri ve olanaklarının artması	f=3 “ülkemizdeki spor tesis sayılarının her geçen gün artması, spor yapma olanaklarını da artırmaktadır” (K27).

Tablo 1’de rekreasyon bölümünde öğrenimlerini sürdüren öğrencilerin, bölümün güçlü yönlerine ait görüşleri bulunmaktadır. Yapılan analizler sonucunda rekreasyon bölümünün güçlü yönlerine toplam beş kategori elde edilmiştir. Belirlenen kategoriler arasında katılımcıların en fazla görüş bildirdiği unsurların, rekreatif faaliyetlere duyulan ihtiyacın artması (f=17) ve istihdam olanaklarının artması (f=8) olduğu görülmektedir. Katılımcılar ayrıca rekreasyonun multidisiplinler olması (f=6) ve yine rekreasyonun her yaş ile branşa uygunluğuna (f=6) dikkati çekmişlerdir.

Tablo 2. Rekreasyon Bölümünün Zayıf Yönlerine Yönelik Kategoriler ve Örnek İfadeler

Cevap kategorileri	Örnek ifadeler
Rekreasyon kavramının ve bölümünün yeterince tanınmaması	f=28 “maalesef ülkemizde rekreasyon kavramı ne demek tam olarak bilinmiyor dolayısıyla bu bölümle ilgili insanlar çok bilgi sahibi değil” (K32).
Uygulamalı ders sayısının yetersizliği	f=13 “bu bölümde çok fazla teorik ders var aslında uygulama derslerinin biraz daha fazla olması gerekiyor çünkü bizlerin daha iyi öğrenmesi ve tecrübe kazanması gerekiyor” (K5).

Bölüm ders çeşitliliğinin yetersizliği	f=9	"bölümümüzdeki derslerin çoğunluğu hep aynı konuları içeriyor" (K10).
Yabancı dil eğitiminin yetersizliği	f=8	"yabancı dilin mezun olduğumuzda işimizle ilgili bizlere avantaj sağlayacağını biliyoruz ancak aldığımız yabancı dil eğitimini yetersiz görüyoruz." (K35).
Devlet kadrolarına atanma zorluğu	f=4	"her ne kadar özel sektörde iş bulma imkanı fazla olsa da devlette bu bölüm mezunlarının iş bulması hayli zor oluyor" (K22).

Tablo 2'de örneklem grubunun, rekreasyon bölümünün zayıf yönlerine yönelik ifadelerine yer verilmiştir. Yapılan analizler kapsamında toplamda beş kategorinin elde edildiği bu bölümde, katılımcıların büyük çoğunluğunun rekreasyon kavramının ve bölümünün yeterince tanınmamasına (f=28) yönelik yaptıkları vurgu dikkati çekmektedir. Ayrıca uygulamalı ders sayısının yetersizliği (f=13), bölüm ders çeşitliliğinin yetersizliği (f=9), yabancı dil eğitiminin yetersizliği (f=8) ve devlet kadrolarına atanma zorluğu (f=4) hususları vurgulanmıştır.

Tablo 3. Rekreasyon Bölümüne Sunduğu Fırsatlara Yönelik Kategoriler ve Örnek İfadeler

Cevap kategorileri	Örnek ifadeler
İş imkanının çeşitliliği	f=14 "bu bölüm mezunları Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Genel Müdürlüğü, Belediyeler, Spor merkezleri, Turizm, üniversiteler ve daha birçok kurum ve kuruluşta iş bulabilirler" (K20).
Spor, turizm ve sağlık sektörleriyle ilişki içinde olması	f=10 "ülkemizin turizm cenneti olması, spor olanaklarının fazlalığı yine sağlık alanında da rekreasyonun yerinin olması fırsat olarak değerlendirilebilir" (K9).
Uzmanlaşma imkanı	f=7 "bölümümüzden mezun olan arkadaşlarımız istedikleri sektör ve alanda uzmanlaşabilirler" (K17).
Ekonomik uygunluk	f=6 "rekreatif faaliyetlerin maddiyatımıza uygun olması bu anlamda önemlidir" (K32).
Antrenör olma imkanı	f=5 "bu bölüm öğrencileri mezun olduklarında uzmanlaştıkları bir spor branşında antrenör ve personel trainer olabilir" (K30).

Tablo 3, öğrencilerin rekreasyon bölümünün sunduğu fırsatlara dair görüşlerinden oluşmaktadır. Bu görüşler yapılan analizler çerçevesinde 5 kategori altında toplanmıştır. İş imkanının çeşitliliği (f=14), spor, turizm ve sağlık sektörleriyle ilişki içinde olması (f=10), uzmanlaşma imkanı (f=7), ekonomik uygunluk (f=6) ve antrenör olma imkanı (f=6) öğrencilerin ilgili bölümün ortaya koyduğu fırsatlara yönelik görüşlerini oluşturmaktadır.

Tablo 4 incelendiğinde, çalışma grubunun rekreasyon bölümüne ilişkin tehditlere yönelik görüşleri yer almaktadır. Dört kategorinin elde edildiği Tablo 4'te; bölüm sayısının fazla olması ve çok sayıda mezun vermesi (f=25), açık öğretim fakültelerinde bölümün açılması (f=16), kamu kurumlarındaki kadro kısıtlamaları (f=8) ve öğrenci ve mezunlarının kendi bölümlerine ilgisizliği (f=6) bölümle ilgili tehditleri oluşturmaktadır.

Tablo 4. Rekreasyon Bölümünün Tehditlerine Yönelik Kategoriler ve Örnek İfadeler

Cevap kategorileri	Örnek ifadeler
Bölüm sayısının fazla olması ve çok sayıda mezun vermesi	f=25 "her geçen gün yeni bölümlerin açılması ve mezun sayılarının fazlalığı bölümümüzü ve mezunların istihdamını tehdit etmektedir" (K11).
Açıköğretim fakültelerinde bölümün açılması	f=16 "2020 yılı itibarıyla bazı açıköğretim fakülteleri rekreasyon bölümü açmaya başladı zaten bölüm sayısının fazlalığı problemken üstüne birde bu katlanarak eklendi" (K29).
Kamu kurumlarındaki kadro kısıtlamaları	f=8 "bölümümüzden mezun olan arkadaşların istihdamına yönelik devlet kadrolarına yeterince tahsis yapılmıyor yapılanlara da bölüm dışından insanlar atanıyor." (K8).

Öğrenci ve mezunlarının kendi bölümlerine ilgisizliği

f=6

“maalesef bunu söylemek zorundayım birçok arkadaşımız bu bölüme okumuş olmak için geliyor ve mezun olduğunda da alan ile ilgili işi yapmıyor bu durum bizim için tehdit oluşturuyor” (K16).

Tartışma ve Sonuç

Bu çalışmada öğrencilerin bakış açısıyla rekreasyon bölümünün güçlü yönlerinin, zayıf yönlerinin, tehditlerinin ve fırsatlarının belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma bulguları incelendiğinde; katılımcılar, rekreasyon bölümünün güçlü yönlerini rekreatif faaliyetlere duyulan ihtiyacın artması (f=17), istihdam olanaklarının artması (f=8), rekreasyonun multidisiplinler bir alan olması (f=6) ve her yaş ve bransa uygun olması (f=6) olarak nitelendirmişlerdir. Azalan çalışma saatleri ve artan boş zamanlar dolayısıyla rekreasyona duyulan ihtiyacın artmasını gündeme getirmiştir. Gelişen ve gelişmekte olan toplumlar rekreasyon ihtiyacını en derinden hisseden topluluklardır. Dolayısıyla çok yönlü etkinlik çeşitlerine sahip rekreasyon unsuru bireyler için yenilenmeyi, dinlenmeyi ve eğlenmeyi sağlayan önemli kaynaklardan biridir. Bu bağlamda rekreasyona duyulan ihtiyacın artması öğrencilerin bakış açısına göre rekreasyon bölümlerinin en güçlü yönleri arasındadır. Oluşan ihtiyaca yönelik düzenlenecek uygulamalarda rekreasyon mezunlarının istihdam edilmesi sektör açısından kayda değer bir boşluğu doldurmaktadır. Bu doğrultuda artan talep ile birlikte rekreasyon bölümü mezunları farklı alanlarda iş bulma şansı yakalamaktadır. Buna göre; özel sektör başta olmak üzere, kamu sektörü ve çeşitli kurum, kuruluşlarda görev alan rekreasyon bölümü mezunları için geçmiş yıllara nazaran farklı alanlarda da çalışma olanaklarının arttığı görülmektedir. Rekreasyon bölümlerinin multidisiplinler bir yaklaşımı içermesi de bu istihdam alanı yelpazesini genişletmektedir. Spor, sanat, turizm, terapatik uygulamalar gibi alanlarla iş birliği içinde olan rekreasyon bölümleri, öğrencilerine; iş gücü anlamında öğrenim süreleri boyunca ve öğrenim süreleri sonrasında çeşitli fırsatlar sunmaktadır. Bu fırsatları okulda edinilen bilgi beceri ve deneyimlerle sağlayan öğrenciler aynı zamanda yaparak yaşayarak öğrenme yoluyla iş yeri eğitimleri ile de gerçekleştirmektedir. Bu eğitimler vasıtasıyla her yaş ve bransa uygun etkinlik örüntülerini gözlemleyen ve uygulayan rekreasyon bölümü öğrencileri, bölümlerinin bu yönünün güçlü olduğunu düşünmektedir.

Rekreasyon bölümünün zayıf yönlerine ait bulgular incelendiğinde; katılımcıların büyük çoğunluğunun rekreasyon kavramının ve bölümünün yeterince tanınmamasına (f=28) vurgu yaptıkları anlaşılmaktadır. Uygulamalı ders sayısının yetersizliği (f=13), bölüm ders çeşitliliğinin yetersizliği (f=9), yabancı dil eğitiminin yetersizliği (f=8) ve devlet kadrolarına atanma zorluğu (f=4) diğer zayıf yönler olarak belirtilmiştir. Öğrenciler ülkemizde henüz tam anlamıyla yaygın bir kavram olmayan rekreasyonu tanımlarken bazı kısıtlarla karşılaşarak, farklı betimlemelerle bölümü tanıttıklarını doğrulamaktadırlar. Bu durum toplum olarak rekreasyon kavramına aşına olunmadığının bir göstergesidir. Ancak rekreasyon eğitiminin ilköğretimden başlayarak müfredatlarda yerini almasının kavramın tanınırlığı açısından önemli olacağı düşünülmektedir. Genellikle spor bilimleri çatısı altında olan rekreasyon bölümleri; ortak müfredat derslerinin yanı sıra, spor yöneticiliği, antrenörlük eğitimi ve beden eğitimi öğretmenliği bölümleriyle benzer derslere programlarında yer vermektedir. Buna göre pek çok üniversitede rekreasyon bölümleri müfredatlarında anatomi, fizyoloji, yönetim, beden eğitimi ve spor bilimlerinin temelleri, bilimsel araştırma teknikleri ve sağlık bilgisi gibi dersler yer almaktadır. Bu derslerin ortak bir spor bilimi temeli oluşturmak açısından katkı sağladıkları değerlendirilmektedir. Uygulamalı derslerin sportif branşlaşmadan ziyade etkinlikler içerisinde kullanılabilir faaliyetler olarak öğrencilere aktarılması rekreasyon bölümünün amaçlarındandır. Öğrenciler bu doğrultuda pek çok farklı uygulamayı bir arada görmektedir. Ancak büyük bölümü teorik derslere ayrılan müfredatların öğrencilerin bakış açısıyla bölümlerin zayıf yönünü oluşturduğu görülmektedir. Zorba ve arkadaşları (2013) yaptıkları çalışmada, benzer şekilde öğrencilerin %21'inin derslerdeki uygulama alanlarının yetersiz olduğu yönünde görüş bildirdiklerini ifade etmiştir. Benzer şekilde Gümüş ve arkadaşları (2019) rekreasyonel alt yapı yetersizliklerinin, uygulamaya yönelik katılımı önemli ölçüde etkilediğini belirtmişlerdir. Uluslararası entegrasyon

süreçlerinde geçmişe nazaran hızla güncellenen müfredatların, öğrencilerden alınan geri bildirimler çerçevesinde yeniden gözden geçirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Çalışmada yer alan katılımcılar yabancı dil eğitiminin yetersizliğini rekreasyon bölümlerinin zayıf yönlerinden biri olarak tanımlamışlardır (f=8). Diğer yandan ülkemizde öğrencilerin yetişkin eğitimi veren yükseköğretim kurumlarında hazırlık sınıflarından itibaren mezun olana kadar dil eğitimi aldıkları bilinmektedir. Nitekim bu eğitimin yanında Türkiye 2020 verilerine göre 100 ülke arasında 69. sırada yer alarak İngilizce yeterlilik konusunda düşük ülkeler kategorisindeki yerini korumaktadır (ef.com). Bu durum İngilizce eğitiminin bilişsel gelişimin daha hızlı olduğu çocukluk döneminde yoğunlaştırılmış biçimde verilmesi gerektiğini düşündürmektedir. Dil öğrenmenin gençlik ve yetişkinlik dönemindeki zorlukları göz önünde bulundurulduğunda ve yabancı dil eğitimindeki sınırlılıklar değerlendirildiğinde öğrencilerin dil eğitiminin yetersizliğini rekreasyon bölümlerinin zayıf yönlerinden biri olarak nitelendirmeleri anlaşılabilir bulunmaktadır. Süregelen bu sorunun çözümü için kapsayıcı ve etkin eylem planları gerektiği değerlendirilmektedir.

Rekreasyon bölümü öğrencileri öğretmenlik meslek bilgisi tezsiz yüksek lisans programlarıyla öğretmenlik formasyonunu alarak öğretmen olabilmekte, antrenörlük sertifika eğitimleriyle antrenör olabilmekte, çeşitli sınavlarla da akademik personel olabilmektedir. Aynı zamanda federasyonlarda ve belediyelerde kamu sektörü bağlamında iş gücünde yer alabilen rekreasyon bölümü mezunları, ayrıca rekreasyon uzmanı ve rekreasyon eğitmeni olarak İŞKUR'da meslek tanımlamaları arasında yer almaktadır ve farklı kuruluşlarda da iş bulma imkanına sahip olmaktadır (iskur.gov.tr). Öğrenciler açısından giderek zorlaşan devlet kadrolarında çalışma imkânı; bölümün zayıf yönlerinden birini oluşturmaktadır. Kamu kuruluşlarındaki kadro imkanlarının artırılmasının yanı sıra öğrencilerin özel sektöre yönelmesi gerektiği değerlendirilmektedir. Zira toplumun tüm kesimlerinin boş zamanlarını değerlendirmeye ihtiyacı vardır. Girişimcilik özelliklerini geliştirmiş, işletme, etkinlik ve aktivite düzenleme bilgisi olan, yönetim ve organizasyon becerisi yüksek rekreasyon uzmanları; küçük yatırımlarla, mikro işletme anlamında, ticari rekreasyon ve organizasyon işletmeleri açarak iş hayatına atılabilir, kendisi ve başkaları için istihdam fırsatı yaratabilirler (Çevik ve ark., 2020). Eğitimde ve istihdamda olmayan gençlerin sayısının arttığı bu günlerde bölümlerde okutulan girişimcilik, planlama, yönetim gibi derslerin öğrenciler tarafından kariyer planlamalarında yön gösterici olacağı söylenebilir.

Rekreasyon bölümünün fırsatları öğrencilerin bakış açısıyla incelendiğinde; iş imkanının çeşitliliği (f=14), spor, turizm ve sağlık sektörleriyle ilişki içinde olması (f=10), uzmanlaşma imkanı (f=7), ekonomik uygunluk (f=6) ve antrenör olma imkanı (f=6) olduğu belirlenmiştir. Rekreasyon bölümü mezunları, antrenör, spor eğitim uzmanı, masör, animatör, beden eğitimi öğretmeni, akademisyen, organizatör ve etkinlik lideri gibi pek çok görevde rol almaktadır. Bölüm öğrencileri; sanayi ve yerel yönetimler rekreasyonu, turizm rekreasyonu, okul rekreasyonu, terapatik rekreasyon gibi alanlarda uzmanlaşarak mezun olabilirler (Cerit, 2008; Yavuz, Aksoy ve İskender, 2016). Dolayısıyla iş çeşitliliği tek bir alanla sınırlı kalmayan rekreasyon bölümlerinin, aynı zamanda artan bir yelpazede çalışma imkânı elde ettiği görülmektedir. Bu doğrultuda spor, turizm ve sağlık sektörleriyle ilişki içerisinde olan rekreasyon bölümü, öğrencilerin bakış açısıyla kendilerine katkı sağlayan fırsatlar sunmaktadır.

Farklı bölümlerle kıyaslandığında insan gücünün ön planda olduğu rekreasyon bölümü öğrencileri boş zamanları değerlendirme konusunda uzmanlaşırken, hitap edilen topluluklar baz alındığında ekonomiklik ilkesine dayalı bir alt yapı oluşturmaktadır. Rekreasyon uygulamalarında katılımcılar için uygun etkinlikleri dizayn eden bölüm mezunları, aynı zamanda öğrenim süreçlerinde benzer süreçleri deneyimlemektedir. Etkinlik planlamanın yanı sıra antrenör olarak da istihdam alanı bulan rekreasyon bölümü öğrencileri; 30978 sayılı Resmî Gazete'de yer alan 2a ve 2b bendindeki ifadelerle göre yardımcı ve kıdemli antrenör olma hakkını kazanmaktadır.

Katılımcıların rekreasyon bölümüne yönelik tehditlere ilişkin görüşleri incelendiğinde; bölüm sayısının fazla olması ve çok sayıda mezun vermesi (f=25), açık öğretim fakültelerinde bölümün açılması (f=16), kamu kurumlarındaki kadro kısıtlamaları (f=8), öğrenci ve mezunların kendi bölümlerine ilgisizliği (f=6) bölümün tehditleri olarak karşımıza çıkmaktadır. Kurtipek ve arkadaşlarının (2020) spor yöneticiliği bölümü üzerine swot analiziyle yapmış oldukları çalışmada spor

bilimleri fakültelerinin sayılarının her geçen gün artması ve mezun fazlalığı spor yöneticiliği için tehdit olarak ortaya çıkmıştır. Bu durum çalışmanın bulgularıyla benzerlik göstermektedir. Bu doğrultuda üniversitelerde açılan rekreasyon ve rekreasyon yönetimi bölümlerinin sayılarının günden güne hızla arttığı görülmektedir. Niceliğin yanı sıra niteliğin de artırılması adına üniversiteler kalite standartlarını yükseltme çalışmalarına da hızla devam etmektedir. Ancak her ne kadar uluslararası normlar doğrultusunda belirli çerçeve planlar uygulansa da ülke koşulları değerlendirilerek her yıl binlerce mezun veren rekreasyon bölümlerinin istihdam olanaklarının göz önünde bulundurulması ve bu yaklaşımla bölümlerin açılarak eğitim verilmesi gerektiği değerlendirilmektedir (Tütüncü, 2018). Buna ek olarak, öğrencilerin kendi bölümlerine olan ilgisizliği bir diğer tehditi oluşturmaktadır. Öcal ve Bayansaldüz'un (2020) rekreasyon bölümü öğrencilerinin kariyer planlama stratejilerini değerlendirdiği araştırmada; bölüm öğrencilerinin kendilerini bir rekreasyon uzmanı olarak hayal etmekte güçlük çektiğini vurgularken Seviç ve Eskiler (2020) kampüs içerisinde yaratılan rekreasyonel fırsatların, rekreasyon bölümü öğrencilerinin kariyer gelişimleri için önemli olduğunu belirtmişlerdir. Mevcut araştırmada elde edilen bulguyla örtüşen bu durumun nedenleri arasında öğrencilerin rekreasyon uzmanının ne olduğunu tam olarak tanımlayamamaları, rekreasyon alanındaki yeterlilikleri ve gereksinimleri yeterince bilmemeleri ve alanla kendilerini özdeşleştirememeleri olarak görülmüştür.

Sonuç olarak, katılımcıların büyük bir kısmının rekreatif faaliyetlere duyulan ihtiyacın artmasını bölümün güçlü yönü olarak değerlendiren, rekreasyon kavramının ve bölümünün yeterince tanınmamasını ise bölümün zayıf yönleri olarak belirttikleri görülmektedir. Katılımcılar ayrıca iş imkanının çeşitliliğini rekreasyon bölümü için fırsat olarak değerlendirirken, bölüm sayısının fazla olması ve çok sayıda mezun vermesini ise bölüm için tehdit olarak algıladıkları ifade edilebilir. Bu kapsamda rekreasyon bölümlerinin zayıf yönlerinin ve tehditlerinin güçlü yönlere ve fırsatlara çevrilmesi için rekreasyon kavramına ve rekreasyon bölümlerine yönelik toplum bilincinin artırılması gerektiği söylenebilir. Rekreasyon bölümlerinin mevcut programları, akademik ve tesis anlamındaki olanakları, üniversite koşulları geliştirilmeli ve öğrenci dönütleriyle güncellenmelidir. Rekreasyon kavramının ve bölümünün yeterince tanıtılması, fakülteler ve yüksekokullarda uygulamalı ders sayısının artırılması, bölüm ders çeşitliliğinin beklentiler doğrultusunda genişletilmesi, yabancı dil eğitiminde kalitenin ve beklentilerin karşılanması, aynı zamanda devlet kadrolarında belirli istihdam olanaklarının sağlanması öğrenciler açısından değerlendirilen mevcut araştırma kapsamında öneriler arasında yer almaktadır. Ayrıca her yıl çok sayıda mezun veren rekreasyon bölümleri için istihdam olanaklarının artırılması, istihdam koşulları göz önünde bulundurularak bölüm sayısının sunulacak kriterler doğrultusunda planlanması öneriler arasındadır.

Kaynaklar

- Bogdan R. C., Biklen S. K. (2003). *Qualitative research for education: An introduction to theories and methods (4th ed.)*, New York: Pearson Education.
- Büyüköztürk Ş., Kılıç-Çakmak E., Akgün Ö. E., Karadeniz Ş., Demirel F. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem A.
- Cerit, E. (2008). *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulları Bünyesindeki Rekreasyon Bölümlerinin Tercih Edilme Nedenleri ve Bölüm Öğrencilerinin Beklentileri*. Muğla Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Muğla.
- Creswell J. W. (2013). *Araştırma deseni: Nicel, nitel ve karma yöntem yaklaşımları (S. B. Demir, Çev.)*. Ankara: Eğiten Kitap.
- Çevik, H., Şimşek, K. Y., Kayacık, U., Demirtaş, H. (2020). Rekreasyon uzmanında aranan özellikler ve iş olanakları: İş ilanlarına yönelik içerik analizi. *Tourism and Recreation*, 2(2) 59-66.
- EF EPI: EF İngilizce Yeterlilik İndeksi 2020 Raporu. Erişim Linki: <https://www.ef.com/assetscdn/WIBIwq6RdJvcD9bc8RMd/legacy/~/media/centralecom/epi/downloads/full-reports/v10/ef-epi-2020-english.pdf>

- Gumus, H., Honca, A. A., Cetinkaya, T. (2019). Perceived Social Support in Recreational Activity Participation: A Study on Students. *Higher Education Studies*, 9(1), 151-158.
- Kızanlıklı, M. M. (2014). Türkiye'deki Yükseköğretim Kurumlarında Rekreasyon Eğitiminin Yapısı. *International Journal of Science Culture and Sport*, 2(Special Issue 1), 46-60.
- Kurtipek, S., Güngör, N. B., Esentürk, O. K., İlhan, E. L., Yenel, F. (2020). Öğrencilerin Bakış Açısı İle Spor Yöneticiliği Bölümü: Bir Swot Analizi. *SPORMETRE The Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 18(1), 187-194.
- Öcal, K., Bayansalduz, M. (2020). Rekreasyon Bölümü Öğrencilerinin Kariyer Planlama Stratejileri. *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 8(22), 76-92.
- Özdemir Akgül, S., Güneş, S. G. (2019). A Research for Determination of Career Expectations of Undergraduate Students in the Recreation Management Department in Turkey. *Journal of Turkish Tourism Research*, 3(3), 725-744.
- T.C. Resmî Gazete (2019). Antrenör Eğitimi Yönetmeliği. 14 Aralık 2019. Erişim Linki: <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2019/12/20191214-2.htm>
- Tütüncü, Ö. (2018). Fakülteleşme ve Rekreasyon Bölümleri. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 29(2), 265-271.
- Sevic, M., Eskiler, E. (2020). Campus Recreation: Investigating the Relationship between Leisure Constraints and Involvement. *International Journal of Recreation and Sports Science*, 4 (1), 65-75. DOI: 10.46463/ijrss.841878
- Subaşı, M., Okumuş, K. (2017). Bir araştırma yöntemi olarak durum çalışması. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21(2), 419-426.
- Yavuz, E., Aksoy, M., İskender, A. (2016). Turizm Fakülteleri Bünyesinde Rekreasyon Yönetimi Bölümlerinin Tercih Edilme Nedenleri ve Bölüm Öğrencilerinin Beklentileri. *Gaziantep University Journal of Social Sciences*, 15(2), 549-561.
- Yıldırım A., Şimşek H. (2011). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. 8. Baskı. Ankara: Seçkin.
- Yılmaz A., Güven Ö. (2015). Üstün yetenekli öğrencilerin beden eğitimi dersi ve beden eğitimi öğretmeni kavramlarına yönelik algılarının çizme yazma tekniği ile incelenmesi. 4. *Journal of Qualitative Research in Education-JOQRE*, 55.
- Yükseköğretim Bilgi Yönetim Sistemi. Yükseköğretim İstatistikleri 2020. Erişim Linki: <https://istatistik.yok.gov.tr/>.
- Zorba, E. (2008). Türkiye'de Rekreasyona Bakış Açısı ve Gelişimi. *Gazi Haber Dergisi*, 52- 55.
- Zorba, E., Cerit, E., Gümüldağ, H., Evli, M. (2013). Rekreasyon bölümlerinin tercih edilme nedenleri ve bölüm öğrencilerinin beklentilerinin araştırılması. *Uluslararası Hakemli Akademik Spor Sağlık ve Tıp Bilimleri Dergisi*, 8(3), 1-15.

Extended English Summary

Considering the global living conditions, individuals need to spend time at home or outside the home for many purposes such as moving away, resting, having fun, sightseeing, health, socializing, feeling excited, and having different experiences in leisure time remaining from obligations. Activities based on this need; there are activities that include many different experiences in which the participants participate voluntarily, make free choices, experience a certain sense of satisfaction, express themselves and socialize. These leisure activities are called recreation. The concept of recreation also includes a multidisciplinary approach related to areas such as tourism, health, arts and sports.

Recreation departments come to the fore in the provision of human resources that play an active role in planning, organizing and managing recreation practices in our country. The recreation departments, which play an active role in the training of this human resource, started to operate in our country in 2000 (Zorba et al., 2013). Then, recreation programs were started to be carried out within the Tourism Faculties in 2009 (Özdemir Akgül & Güneş, 2019). According to the 2021 data of the Council of Higher Education, there are more than 70 recreation departments within the sports sciences faculties and physical education and sports colleges in our country. Again, it is possible to say that there are more than 40 recreation management departments opened within the tourism faculties (yok.gov.tr).

In this study, it is aimed to reveal the opinions of the students who continue their undergraduate education in the recreation department of the sports sciences faculties of the universities about their departments with a SWOT analysis approach. A qualitative research approach, which stands out in terms of providing in-depth and detailed information (Yıldırım & Şimşek, 2011), was used in the study. The study design preferred within the framework of the purpose of the study is the case embedded design study model, one of the case study designs (Creswell, 2013), which is used to analyze and analyze one or a few special cases in depth. Case study is a method in which a single situation or event is examined in depth, longitudinally, data is collected systematically and what is happening in the real environment (Subaşı & Okumuş, 2017). The study group of the research consists of 36 students studying at the recreation department of the Faculty of Sport Sciences in a state university in Ankara in the fall semester of 2020-2021. In the selection of the study group, criterion sampling, one of the purposeful sampling methods, which allows for in-depth research by selecting information-rich situations (Büyüköztürk et al., 2009), was used depending on the purpose of the study.

When examining the research findings aiming to determine the strengths, weaknesses, threats and opportunities of the recreation department from the students' perspective; They described the strengths of the recreation department as increased need for recreational activities (f = 17) and increased employment opportunities (f = 8), recreation being a multidisciplinary field (f = 6) and suitability for all ages and branches (f = 6). When the findings of the weaknesses of the recreation department are examined; It is understood that the majority of the participants emphasized that the concept of recreation and its part was not sufficiently recognized (f = 28). Other weaknesses were the insufficiency of the number of applied courses (f = 13), the insufficiency of the department course diversity (f = 9), the inadequacy of foreign language education (f = 8) and the difficulty of being appointed to government staff (f = 4). When the opportunities of the recreation department are examined from the perspective of the students; Diversity of job opportunities (f = 14), relationship with sports, tourism and health sectors (f = 10), opportunity to specialize (f = 7), economic suitability (f = 6) and opportunity to become a trainer (f = 6). Recreation department graduates take roles in many positions such as trainer, sports education specialist, masseur, animator, physical education teacher, academician, organizer and event leader. Department students; They can graduate by specializing in areas such as industrial and local government recreation, tourism recreation, school recreation, and therapeutic recreation (Cerit, 2008; Yavuz, Aksoy & İskender, 2016). Therefore, it is seen that recreation departments, where business diversity is not limited to a single field, also provides the opportunity to work in an increasing range. In this direction, the recreation department, which is in contact with the sports, tourism and health sectors, offers opportunities that contribute to them from the perspective of students. When the views of the participants about the threats against the recreation department are examined; The large number of departments and graduates (f = 25), opening departments in open education faculties (f = 16), staff restrictions in public institutions (f = 8), students and graduates' indifference to their departments (f = 6) are threats of the recreation department.

As a result, it is seen that most of the participants considered the increase in the need for recreational activities as the strength of the department, while not knowing the concept of recreation and the department sufficiently as the weaknesses of the department. While the participants also consider the diversity of job occasions as opportunities for the recreation department, it can be stated that they perceive the large number of departments and having a large number of graduates as a threat to the department. In this context, it can be said that the public awareness of the concept of recreation and recreation departments should be increased in order to turn the weaknesses and threats of the recreation sections into strengths and opportunities. The current programs, academic and facility qualifications of the recreation departments, university conditions should be improved and updated with student feedback. Sufficient introduction of the concept of recreation and its department, increasing the number of applied courses in faculties and colleges, expanding the range of courses in line with the expectations, meeting the quality and expectations in foreign language education, as well as providing certain employment opportunities in state staff are among the suggestions within the scope of the current study. In addition, increasing employment opportunities for recreation departments that have many graduates every year, and planning the number of departments in line with the criteria to should be presented are among the suggestions.